

GÜRCÜSTAN PARLAMENTIN

Məntəqə seçki komissiyası sədrinin yaddaş təlimatı

ara seçkiləri
2015

Parlamentin ara seçkiləri 2015

Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin səlahiyyətləri

1. Məntəqə seçki komissiyasının iclası ilə bağlı səlahiyyətlər:

- Komissiya iclasını çağırırsınız (Seçki məcəlləsi- maddə 8.2);
- Məntəqə seçki komissiyasının iclaslarına rəhbərlik edirsiniz (Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.b);

2. İnzibati səlahiyyətləri:

- Komissiya katibinə və komissiyanın başqa üzvlərinə tapşırıq verə bilərsiniz (Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.e);
- Əmr vermək hüququna maliksiz (Seçki məcəlləsi- maddə 30.1.q);
- Məntəqə seçki komissiyasına daxil olan sənədləri və Məntə qə seçki komissiyasının adına gəlmiş korrespondensiyanı qəbul edir və öz qətnamə ilə bölüşdürürsünüz (Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.q);
- Dairə seçki komissiyası qarşısında sənədlər, inventar və başqa materialların qəbul edilməsində, saxlanması və təyinatına uyğun verilməsində məsuliyyət daşıyırsınız (Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.d; maddə 63.6).
- Kütləviliyi təmin etmək məqsədilə nəzərə alın ki, məntəqədə nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır (Seçki məcəlləsi- maddə 8):
  - Komissiyanın kontakt telefon (faksı) nömrəsi və başqa rekvizitləri;
  - Məntəqə seçki komissiyasının fəaliyyətinə aid

seçki administrasiyasının hüquqi aktları;

- Komissiya və komissiya sədrinin səlahiyyətləri;
- Seçici siyahıları, seçici siyahısına dəyişikliklər daxil etmənin və qeyri-dəqiqlikləri şikayət etmək qayda və müddətini.

DİQQƏT!

- Səsvermə gününə qədər ən gec iki gün qalmış dəqiqləşdirilmiş siyahıların son versiyası sizə təqdim olunacaq (seçki komissiyası üçün ayrılmış versiya – masa siyahısı və kütləvi informasiya vasitələri üçün divar siyahısı) (Seçki məcəlləsi- maddə 31.11);
- Kütləvi informasiya üçün ayrılmış divar siyahısının ilkin versiyasını götürməli və dəqiqləşdirilmiş siyahını eyni yerdən asmalısınız.

Səsvermədən bir gün əvvəl (30 oktyabr) Məntəqə seçki komissiyası sədrinin səlahiyyətləri

1. Səsvermə binasının təşkili ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

- Səsvermə binasının təşkili üçün məsuliyyət daşıyırsınız. Nəzərə alın (Seçki məcəlləsi – maddə 58.4):
  - Səsvermə binasında gizli səsvermə kabinələri quraşdırılmalıdır (hər 500 seçici üçün ən azı bir kabinə nəzərdə tutulmalıdır) Hər kabinədə bir qələm olmalıdır;
  - Seçicilərin qeydə alınması üçün yer ayrılmalı və qeydiyyatçıların sayına müvafiq olaraq masalar yerləşdirilməlidir;
  - Şəffaf seçki qutusu nəzərə çarpan yerdə qoyulmalıdır;
  - Xüsusi zərflər üçün seçki qutusunun yaxınlığında masa yerləşdirilməlidir.
- Səsvermə binasında nəzərə çarpan yerdə asılmalıdır (Seçki məcəlləsi – maddə 58.4.d; 58.5):
  - Seçicilərin vahid siyahısının ictimai informasiya üçün olan versiyası (divar siyahısı);
  - Seçicilərin xüsusi siyahısının ictimai informasiya üçün olan versiyası (divar siyahısı);
  - Aparılacaq seçki qutusunun ictimai informasiya üçün olan versiya sı(divar siyahısı);
  - Namizədlərin siyahıları;
  - Səsvermə təlimatı və MSK tərəfindən müəyyən olunmuş seçki bülletenlərinin doldurulması qaydası;

- ❑ Hansı bülletinin batil hesab olunması barədə qanundan çıxarış;
- ❑ Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolu.

2. Seçki sənədlərinin qəbulu ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

Yadınızıda saxlayın: seçkilərin başlanmasına ən azı 12 saat qalmış Məntəqə seçki komissiyasından seçki bülletenlərini və xüsusi zərfləri almalısınız. Təhvil alarkən **mütləq sayın** və verilmiş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin miqdarını qəbul-təhvil protokoluna daxil edilmiş göstəricilərlə müqayisə edin (Seçki məcəlləsi – maddə 63.9-11). Yoxlayın ki, bülletendə sizin seçki məntəqəsinin və seçki dairəsinin nömrəsi olsun.

Səsvermə günü (31 oktyabr) Məntəqə seçki komissiyası sədrinin səlahiyyətləri

saat 07:00-08:00

- Saat 07:00 seçki məntəqəsini açın, telefonla Dairə Seçki Komissiyasına seçki məntəqəsinin açılması və komissiya üzvlərinin kворumu barədə (7 üzv) məlumat verin (Seçki məcəlləsi –maddə 61.1).

- Səsvermə gününün Qeydlər kitabını, Qeydiyyat jurnalını, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu və nümayiş protokolunu (nəzərə çarpan yerdən asılır) katibə təhvil.

- Səsvermə binasında olmaq səlahiyyətinə malik şəxslərin akreditasiya vəərəqlərini yoxlayın (şəxsiyyət vəsiqəsi ilə güvvədədir).

- Hamının gözü qarşısında Məntəqə seçki komissiyasının möhürünün yerləşdiyi zərfin bütövlüyünü yoxlayın və onu açın (məhürlərin nömrəsini Qeydlər kitabının 9-cu səhifəsində əks olunmalıdır) (Seçki məcəlləsi – maddə 61.2.b).

- Aparılası seçki qutusu daşıyacaq 2 seçki komissiyası üzvünü müəyyənləşdirmək üçün püşkatma keçirin, burada yalnız partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvləri iştirak edir (Seçkiməcəlləsi –maddə 61.2.d).

- Məntəqə seçki komissiyası üzvləri arasında qalan funksiyaların (seçicilər axınının nizamlayıcısı, seçicilərin qeydiyyatını aparan, seçki qutusu və zərflərə nəzarət komissiya üzvləri) bölüşdürülməsi

üçün püşkatma keçirin (Seçki məcəlləsi –maddə 61.2.e).

Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə seçki məntəqəsində olan seçki subyektləri nümayəndələrindən ən azı iki nümayəndəni aşkar etmək üçün püşkatma keçirin. Yadınızda saxlayın, püşkatma ilə seçilmiş nümayəndələr və komissiyanın katibi eyni partiya tərəfindən təqdim edilmiş şəxs ola bilməz (Seçki məcəlləsi –maddə 61.5).

Seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda, eləcə də aparılmalı qutunun siyahısında seçicilərin sayını elan edin(Seçki məcəlləsi –maddə 61.6. a).

Alınmış seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin miqdarını elan edin (Seçki məcəlləsi –maddə 61.6.b).

Yoxlayın ki, seçki qutusu boşdur və əsas və aparılmalı seçki qutularını fərdi nömrəyə malik möhürlə möhürləyin(Seçki məcəlləsi –maddə61.6.q).

Hər bir qeydiyyatçıya verin: seçicilərin siyahısını (eləcə də xüsusi siyahını –qeydiyyatçılardan birinə), bülletenlərin bir-bir bloknotunu, markirovka mayesi, qeydiyyatçının möhürü (möhürün nömrəsini səsvermə günü qeydiyyat kitabının 9-cu səhifəsində qeyd edin) (Seçki məcəlləsi –maddə 61.7).

Axının nizamlayıcısına markirovkanı yoxlayan ultrabənövşəyi fənər verin.

Seçki qutusunda və zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünə xüsusi zərflər və əsas seçki qutusunu təhvil verin.

-
- Komissiya üzvlərinə materialların verilməsindən dərhal sonra, səsvermə başlananadək Məntəqə seçki komissiyası katibi ilə birlikdə (birinci seçicinin göstəricilərindən başqa) yoxlama vərəqlərinin özünün surətini çıxaran formanı doldurun. Diqqət yetirin ki, komissiyanın bütün üzvləri yoxlama vərəqinə imza atsınlar (Seçki məcəlləsi –maddə 61.10).

Saat 08:00-dan

- Seçki məntəqəsinə birinci seçici gələn kimi qeydiyyatdan keçir, bülleten götürür və bundan sonra komissiya katibinə göstəriş verin ki, birinci seçicinin göstəricilərini yoxlama vərəqinə daxil etsin. Yoxlama vərəqinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusuna, ikinci nüsxəsini aparılacaq seçki qutusuna (onunmövcudluğu təqdirdə) yerləşdirin, üçüncü yoxlama vərəqini isə saxlayın (Seçki məcəlləsi – maddə 61.10).

-
- Birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən sonra Dairə Seçki Komissiyasına telefon vasitəsilə qutunun möhürlənməsi, yoxlama vərəqənin qutuya atılması, komissiyanın xüsusi möhürünün və qeydiyyat möhürlərinin birinci surətinin çıxarılması və surətin nümunəsinin səsvermə gününün Qeydlər kitabında əks olunması barədə məlumat verin.

Saat 09:00-dan

- Saat 09:00-dan püşkatama yolu ilə müəyyən edilmiş komissiyanın 2 nəfər üzvünə aparılacaq seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə keçirməyi həvalə edin və onlara verin (Seçki

məcəlləsi –maddə 66.3):

- ❑ Aparılası seçki qutusunun siyahısını;
- ❑ Seçicilər qeydiyyatçısı tərəfindən imza və xüsusi möhürlə təsdiq olunmuş lazımi sayda seçki bülletenini;
- ❑ Xüsusi zərfləri;
- ❑ Yoxlama vərəqi yerləşdirilən möhürlənmiş aparılası seçki qutusunu.

- ❑ **Saat 10:00** Qeydiyyatçılardan xahiş edin ki, səsvermə prosesinə mane olmadan, siyahılarda seçicilərin imzaları və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını yenidən saysınlar. Əgər
- ❑ **Saat 12:00** göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır, bu izahat isə səsvermə nəticələrinin yekun
- ❑ **Saat 15:00** protokoluna əlavə olunmalıdır.
- ❑ **Saat 17:00**

Saat 12:00 və 17:00-da Qeydiyyatçı ilə birlikdə seçicilər siyahısında sayılmış seçicilərin imzalarının sayını katibə Qeydlər kitabına və Məntəqə seçki komissiyasının nümayiş protokoluna daxil etdirin və bu barədə Dairə Seçki Komissiyasına məlumat verin (Seçki məcəlləsimaddə 65.6).

Saat 20:00-dək

- ❑ Aparılası seçki qutusu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarılmalıdır. (Seçki məcəlləsi maddə66.1).

Saat 20:00 –dan qutunun açılmasına qədər

- ❑ Saat 20:00-da seçkilərin başa çatdığını elan edin. Komissiya üzvlərindən birinə növbədə dayanmış

seçiciləri saymağı həvalə edin. Səsvermə başa çatdıqdan sonra seçki məntəqəsinin qapısını bağlayın və qutunun kəsiyini möhürləyin (Seçki məcəlləsi- maddə 65.8).

- Səsvermə başa çatdıqdan sonra hər bir qeydiyyatçının yanına gedin, göstəriş verin ki, (səsvermə başa çatdırılanadək) onlar tərəfindən yazılmış izahatlarda (onun mövcudluğu təqdirdə) həmin göstəricilərin nəzərə almaqla) hesablasınlar:

Əgər bərabərlik baş tutmursa, qeydiyyatçıya yenidən saymağı və miqdarını dəqiqləşdirməyi həvalə edin. Əgər bərabərlik yenə də baş tutmasa, qeydiyyatçıdan izahat yazmağı (səbəbi göstərilməklə) xahiş edin, bunu isə yekun protokoluna əlavə etməlisiniz.

- Yuxarıda göstərilən məlumatları müəyyən etdikdən sonra, qeydiyyatçıları səsvermədə iştirak edən seçicilərin bərabərlik məlumatlarını bütün növ siyahıda saymağa tapşırıq verin.

- Püşkatma yolu ilə ən azı 3 sayıcı seçin. Əgər müşahidəçilər öz aralarında razılığa gələ bilmirlərsə, onlardan iki nəzarətçini püşkatmayolu ilə seçin (Seçki məcəlləsi – maddə 67.1).

□ Əgər müşahidəçilər seçki bülletenlərinin hesablama prosesinə nəzarətçi şəxsləri seçə bilmədikdə, onda müşahidəçilər arasında püşkatma yolu ilə 2 nəzarətçi seçin (Seçki məcəlləsi –maddə 67.1).

□ Püşkatma yolu ilə 2 nəfərdən çox olmayaraq, nümayəndə seçin, bunlar isə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılarla birlikdə həqiqi və batil olunmuş seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak edirlər (Seçki məcəlləsi –maddə 67.2).

□ Sayıcılara göstəriş verin ki, seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılması seçki qutusunun siyahısında səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümumi miqdarını saysınlar (Seçki məcəlləsi –maddə 67.3).

□ Komissiya katibinə göstəriş verin ki, seçicilərin masaüstü, xüsusi və aparılması seçki qutusunun siyahıları ayrı-ayrılıqda möhürlənsin (Seçki məcəlləsi –maddə 67.3).

□ Sayıcılara göstəriş verin ki, istifadə olunmamış və korlanmış seçki bülletenlərini ayrı-ayrılıqda möhürləsinlər (Seçki məcəlləsi –maddə 67.4).

□ Möhürlənmiş zərfin üzərində məntəqənin adını, nömrəsini, seçki sənədlərinin növünü yazın və sayıcılarla birlikdə imzalayın (Seçki məcəlləsi –maddə 67.5).

Seçki qutusunun açılması, səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun doldurulması

- Seçki qutusunun, eləcə də aparılması seçki qutusunun, möhürünün bütövlüyünü yoxlayın (Seçki məcəlləsi – maddə 68.1).

- İlk növbədə, aparılması seçki qutusunu (onun mövcudluğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqinə oxşarlığını müəyyən edirlər. (Seçki məcəlləsi –maddə 68.4).

- Əsas seçki qutusunu açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlam vərəqi ilə müqayisə edirlər. (Seçki məcəlləsi –maddə 68.5).

- İstisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusunu (onun mövcudluğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə müqayisə edirlər.

- Əgər hər şey öz qaydasında olarsa sayıcılar əsas, aparılması və istisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusundan masanın üzərinə tökülmüş zərfləri bir-birinə qarışdırırlar (Seçki məcəlləsi –maddə 68.5).

- Sayıcılara göstəriş verin ki, bülletenləri çeşidləsinlər. Komissiya ilə birlikdə şübhəli sayılan seçki bülletenlərin bir-bir baxın (Seçki məcəlləsi –maddə 69.5).

- Sayıcılara göstəriş verin ki, batil hesab olunmuş bülletenləri və hər bir seçki subyektinə verilmiş səsləri/seçki bülletenlərini hesablasınlar (Seçki məcəlləsi –maddə 69.6-9).

- Komissiyanın katibi ilə birlikdə səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun məlumatlarının düzgünlüyünü yoxlayın:

- ayıcılara göstəriş verin ki, paketləşdirib möhürləsinlər: batil seçki bülletenlərini (başqa seçki məntəqəsi üçün ayrılmış bülletenlər ayrıca möhürlənir), hər bir seçki subyektinin seçki bülletenini (paketini sayıcılar və sədr izməli) (Seçki məcəlləsi –maddə 69.6-9).

- Komissiyanın katibi sizinlə razılışma əsasında, səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu doldurur. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunu tərtib edərkən qeydiyyatçıların izahatları nəzərə alınmalıdır (onun mövcudluğu təqdirdə). Katib yekun protokolunu seçki gününü Qeydiyyat kitabında qeydiyyatdan keçirir. Doldurulmuş yekun protokolunu komissiyanın möhürü ilə təsdiq edin. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun sürətini, düzəliş protokolu və

qeydiyyatçıların yazılı izahatları ilə birlikdə (onun mövcudluğu təqdirdə) dərhal MSK-ya göndərin (Seçki məcəlləsi –maddə71.14).

□ Seçki nəticələrini yekun protokolunun surəti ni verərkən (istənilən halda) katiblə birlikdə imza atmalı və komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq etməlisiniz (seçki məcəlləsi –maddə 71.8).

□ Komissiyanın möhürünü ayrı-ayrı zərflərdə möhürləyin (komissiyanın xüsusi möhürünün möhürlənmiş zərfinə komissiyanın bütün üzvləri imza atırlar) (Seçki məcəlləsi –maddə 71.13); qeydiyyatçıların möhürləri, Qeydlər kitabı, Qeydiyyat jurnalı, şikayətlər, səsvermə nəticələrinin yekun protokolu möhürlənir.

□ Möhürlənmiş seçki sənədini böyük qutuya yerləşdiri və seçki komisiyasına aparın. Qutuday ayrı səsvermə nəticələrinin yekun protokolunu, qeydiyyat jurnalını, seçki gününün Qeydiyyat kitabını və ərizə-şikayətlərin möhürlənmiş paketlərini aparın.

Göstəriciləri yoxlayın		Qeydiyyatçı					SMS-lə göndərin
		I	II	III	IV	V	
Saat 10:00	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
Saat 12:00	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
Saat 15:00	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
Saat 17:00	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
Saat 19:00	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	İmzaların sayı						
Sonuncu (Saat 20:00.)	Verilmiş bülletenlər						İmzaların cəmi ↓
	Korlanmış bülletenlər						
	Seçkilərdə iştirak edən qadınların sayı						

Diqqət!

- Göstəricilərin düzgünlüyünü növbəti düstur əsasında yoxlayın: verilmiş bülletenlərin sayı – korlanmış bülletenlərin sayı = seçkilərin imzalarının sayı.
- Hər bir qeydiyyatçıdan alınmış imzaları saat 10:00-da, 12:00-da, 15:00-da, 17:00-da və 20:00-da cəmləşdirin və göstəriciləri dərhal Dairə Seçki Komissiyası tərəfindən verilmiş nömrəyə Qısa Mətni Mesaj (SMS-lə) vasitəsilə göndərin.

